

MÄÄRUS

xx.xx.2025 nr

**Perioodi 2023–2027 lühikeste tarneahelate ning kohalike
turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamise
võimaluste arendamise toetus**

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõike 2, § 12 lõike 3, § 24 lõike 1 ja § 30 lõike 9 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027“ (edaspidi *strateegiakava*) sekkumise liigi „Koostöö“ sekkumise 3.4 „Lühikeste tarneahelate ja kohaliku turu arendamine“ raames antava lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud I lisaga hõlmatud või I lisaga hõlmamata toodete (edaspidi koos *põllumajanduslikud tooted*) turustamise võimaluste arendamise toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk

(1) Toetuse eesmärk on arendada koostööd tarneahelas ning soodustada lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajanduslikele toodetele ja toidule uute turustusvõimaluste loomist ning seeläbi parandada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas.

(2) Põllumajanduslike toodete lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu turustamiseks loetakse toodete turustamist viisil, kus põllumajandustootja ja lõpptarbija vahel ei ole üle ühe vahendaja või toote tootmine, töötlemine ja lõpptarbijale müük toimub 300 kilomeetri raadiuses.

§ 3. Vähese tähtsusega abi

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse mittekuuluva tegevuse (mittepõllumajandustoodetega seotud tegevus) toetamiseks antav toetus on vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023),

tähenduses ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(2) Väheste tähtsusega abi ei anta komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

2. peatükk

Toetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse määr ja suurus

§ 4. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse kuni kolme aasta pikkuse projekti elluviimiseks, milles kavandatakse tegevused lühikese tarneahela või kohaliku turu kaudu põllumajanduslike toodete turustamiseks vajalike tingimuste loomiseks ning teavitus- ja müügiedendustegevused, millega panustatakse §-s 2 sätestatud eesmärgi saavutamisse.

(2) Teavitus- ja müügiedendustegevuste puhul toetatakse järgmiseid tegevusi:

- 1) sellise toidumessi, -festivali või -laada korraldamine või sellel osalemine, mille eesmärk on otsemüük tarbijale või uue turustuskanali loomine;
- 2) sellise teabe levitamiseks tellitud kujunduse, reklaami ja muu teabematerjali kohta, mille eesmärk on suurendada üldsuse teadlikkust projekti raames loodud uuest turustuskanalist;
- 3) sellise turundus- või kontaktürituse korraldamine, mille eesmärk on luua uus turustuskanal või suurendada üldsuse teadlikkust lühikese tarneahela ja kohaliku turu kaudu turustatavatest toodetest

(3) Teavitus- ja müügiedendustegevuste elluviimisel ei ole kaubamärgi rõhutamine lubatud ning kõikidele projektiga hõlmatud ettevõtjatele tuleb tagada võrdne kaasatus.

(4) Projekt tuleb ellu viia, kasutades uusi koostöövorme, mis võivad seisneda varem koostööd teinud sõltumatute poolte (edaspidi *partner*) vahel uut laadi tegevuse elluviimises või tegevuse elluviimises uute partnerite vahel.

(5) Projekt ei ole toetusõiguslik, kui see on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud enne, kui taotlus on Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) esitatud, olenemata sellest, kas kõik projektiga seotud maksed on tehtud või mitte.

§ 5. Abikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud kulud peavad olema tehtud sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186), artikliga 77 ning olema vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks.

(2) Põllumajanduslike toodete turustamise korral on abikõlblikud järgmised toodete turustamiseks vajalikud kulud:

- 1) seadme ning sisseseade ostmise ja paigaldamise kulu;
- 2) lao- või müügipinna üürimise või rentimise kulu;
- 3) teisaldatava müügipinna üürimise või rentimise või ostmise kulu;
- 4) lao- või müügipinna parendamise kulu;

- 5) liiklusseaduse § 2 punktis 9 nimetatud haagise ostmise, üürimise, rentimise või liisimise kulu;
- 6) tarkvaralahenduse ja selle litsentsi või kasutusõiguse ostmise kulu;
- 7) auto kasutamise kulu tingimusel, et sõiduki kasutamise üle peetakse arvestust, või transporditeenuse ostmise kulu.

(3) Kasutatud seadme või haagise ostmine on abikõlblik, kui see seade või haagis ei ole taotluse esitamise ajal vanem kui viis aastat, selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest ega muud tagastamatut riigiabi ning nimetatud seadme või haagise hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse seadme või haagise hinnast madalam.

(4) Teavitus- ja müügiedendustegevuste elluviimise korral on abikõlblikud järgmised kulud:

- 1) teisaldatava müügipinna üürimise või rentimise või ostmise kulu;
- 2) auto kasutamise kulu tingimusel, et sõiduki kasutamise üle peetakse arvestust või transporditeenuse ostmise kulu;
- 3) toidumessi, -festivali või -laada korraldamise korral ruumi, inventari ja tehnika rendikulu, tehnika veokulu ning montaaž ja demontaaž, üritust tutvustava teabematerjali tõlkimise, tootmise ja levitamise kulu, samuti toetuse taotleja ühe esindaja sõidu- ja majutuskulu;
- 4) toidumessil, -festivalil või -laadal osalemise korral osalemistasu, stendi või müügiala rendikulu ning selle montaaž ja demontaaž, samuti stendi või müügiala sisustuse rendikulu, stendil või müügialal kasutatava teenuse kulu, tootenäidiste veokulu ning toetuse taotleja ühe esindaja ja iga projektis osaleva ettevõtja ühe esindaja sõidu- ja majutuskulu;
- 5) teabe levitamise korral reklaami ja teabematerjali koostamise ja tootmise kulu ning meediakanalis teabe avaldamise kulu;
- 6) turundus- või kontaktürituse korraldamise korral ruumi, inventari ja tehnika rendikulu ning tootenäidiste veokulu.

(5) Messi või turundusürituse korraldamiseks või messil osalemise korraldamiseks vajalike väikevahendite soetamise kulu on abikõlblik viie protsendi ulatuses toetuse kogusummast.

(6) Lisaks on koos toetatava tegevusega abikõlblikud järgmised kulud:

- 1) Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 kohaseid õliseemnete, puuvilla ja veinivalmistamise kõrvalsaadustega seotud sekkumisviise ning liidu toetuse ja ÜPP strateegiakavadega seotud teavitamis-, avalikustamis- ja nähtavusnõudeid käsitlevad normid (ELT L 20, 31.01.2022, lk 197–205), sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse kulu;
- 2) projekti elluviimisega seotud haldamise ja projektijuhtimise kulud.

(7) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 73 lõikes 3 sätestatud kulu;
- 2) käibemaks, kui see on käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;
- 3) sularahamakse, lepingu sõlmimise või kindlustamisega seotud kulu, intress, tagatismakse ja finantsteenustega seotud muu kulu;
- 4) riigilõiv, trahv, finantskaristus ning vaide- ja kohtumenetluse korral menetluskulud;
- 5) kulu, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1144/2014 siseturul ja kolmandates riikides võetavate toodete teavitus- ja müügiedendusmeetmete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008 (ELT L 317, 04.11.2014, lk 56–70), alusel tegevuse elluviimisega;
- 6) maa ja olemasoleva ehitise ostmise kulu;

- 7) kulu, mille kohta on toetuse taotleja saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- 8) enne taotluse esitamist tekkinud kulu;
- 9) toetatava tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatut kulu.

(8) Kui toetuse taotleja korraldab § 14 kohase ostumenetluse pärast taotluse esitamist, koostab ta projekti raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara maksumuse väljaselgitamiseks prognoosi. Nimetatud prognoosis esitatakse andmed projekti kogumaksumuse ja abikõlblike kulude kohta, mis peavad olema põhjendatud ja üksikasjalikult kirjeldatud, tuginema tegelikele asjaoludele ning olema vajaduse korral tõendatavad.

§ 6. Toetuse määr, suurus ja vorm

(1) Toetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 83 lõike 1 punkti a kohaselt tegelikult tekkinud abikõlblike kulude hüvitamisena ning sama artikli punkti d kohaselt projekti elluviimisega seotud haldamise ja projektijuhtimise kulude hüvitamiseks ühtse määra alusel.

(2) Toetust antakse kuni 50 protsenti § 5 lõike 2 punktides 1–7 ja lõike 6 punktis 1 sätestatud abikõlblikest kuludest.

(3) Toetust antakse kuni 70 protsenti teavitus- ja müügiedendustegevuste abikõlblikest kuludest ning § 5 lõike 6 punktis 1 sätestatud abikõlblikest kuludest.

(4) Auto kasutamise korral on toetuse maksimaalne suurus 0,50 eurot ühe sõidetud kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 525 eurot ühes kalendrikuus projekti kohta.

(5) Projekti elluviimisega seotud projektijuhtimise kulud võivad moodustada kokku kuni 20 protsenti § 4 lõikes 1 nimetatud toetatavate tegevuste abikõlblikest kuludest.

(6) Projekti elluviimisega seotud haldamise kulud võivad moodustada kuni 15 protsenti abikõlblikest projektijuhtimise kuludest.

(7) Ühe projekti kohta on toetuse minimaalne suurus 5000 eurot ja maksimaalne suurus 150 000 eurot.

(8) Vähese tähtsusega abi puhul ei tohi ühele ettevõtjale toetuse andmisele vahetult eelnenud kolme aasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada vähese tähtsusega abi ülemmäära 300 000 eurot.

(9) Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimise reegleid.

(10) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 2 lõike 2 kohaselt.

§ 7. Nõuded toetuse taotlejale

(1) Toetust antakse järgmistele isikutele (edaspidi koos *toetuse taotleja*):

1) äriseadustiku tähenduses ettevõtja, välja arvatud tulundusühistu, kes on põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud

majandusaastat ning kelle omatoodetud või nende töötlemisel saadud põllumajanduslike toodete müügitulu kas koos või eraldi ületas mõlemal majandusaastal 4000 eurot;

2) mittetulundusühing või tulundusühistu, kes on vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat tegutsenud toiduainetööstuse, põllumajanduslike toodete tootmise või turustamise valdkonnas ja kelle põhikirjaline eesmärk on nimetatud valdkonna edendamine;

3) mittetulundusühing, kes on vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat tegutsenud maaturismi või toidukultuuri edendamise valdkonnas ja kelle põhikirjaline eesmärk on nimetatud valdkonna edendamine;

4) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel ja korras tunnustatud tootjaorganisatsioon, kes on põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat.

(2) Kui toetuse taotleja on lõike 1 punktis 1 nimetatud ettevõtja, peab ta projekti kaasama veel vähemalt ühe endast sõltumatu partneri, kes on arendatava lühikese tarneahela või kohaliku turu projektis osalev ettevõtja.

(3) Kui toetuse taotleja on mittetulundusühing või tulundusühistu, peab ta projekti partnerina kaasama vähemalt kaks lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastavat ettevõtjat. Kui mittetulundusühingul või tulundusühistel on vähemalt kaks lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastavat liiget, kes projektis partnerina osalevad, on sellega kaasamise kohustus täidetud.

(4) Toetuse taotleja sõlmib projekti elluviimiseks kõikide projekti kaasatud partneritega § 9 lõikes 3 sätestatud andmeid sisaldava lepingu, välja arvatud juhul, kui toetuse taotleja on mittetulundusühing või tulundusühistu ja tema kõik liikmed osalevad projektis.

(5) Toetuse taotleja ja projekti kaasatud partneri riikliku maksu võlg, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaks määratud intress, on väiksem kui 100 eurot või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas.

(6) Toetuse taotleja ja projekti kaasatud partner on riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tasunud tagasimaksed ettenähtud summas.

(7) Toetuse taotleja ja projekti kaasatud partneri suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti või algatatud sundlõpetamist ning tal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust.

(8) Toetuse taotleja ja projekti kaasatud partner ei ole saanud ega taotle taotluses sisalduva sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest ega muud tagastamatut riigiabi.

(9) Toetuse taotlejal ei ole kehtivat karistust karistusseadustiku §-s 49¹, 209, 209¹, 210, 296, 298, 298¹, 364, 365, 372, 373 või 384 sätestatud süüteo toimepanemise eest.

3. peatükk

Toetuse taotlemine

§ 8. Taotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg

(1) Toetuse saamiseks esitab toetuse taotleja selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le elektrooniliselt

PRIA e-teenuse keskkonna kaudu taotluse ja § 4 lõikes 1 sätestatud projekti.

(2) PRIA teatab taotluse esitamise tähtaja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

§ 9. Nõuded taotlusele

(1) Toetuse taotleja esitab taotluses järgmised andmed:

- 1) toetuse taotleja nimi ja registrikood ning taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 2) taotluse selgelt sõnastatud sisu;
- 3) taotletava toetuse suurus ja projekti kogumaksumus;
- 4) kui toetuse taotleja või projekti kaasatud partner on varem ellu viinud põllumajanduslike toodete turustamise võimaluste loomisele suunatud projekte, siis nende nimekiri ja kirjeldus;
- 5) nende ettevõtjate nimekiri, kelle põllumajanduslikele toodetele projekti raames turustusvõimalusi luuakse, ning nende toodete nimekiri Eesti tollitariifistiku kaubakoodide alusel;
- 6) teave selle kohta, kas projekti raames luuakse turustusvõimalusi Euroopa Liidu või riiklikult tunnustatud kvaliteedikavade raames toodetud toodetele;
- 7) teave selle kohta, kuidas on projekt toetuse taotleja jaoks uus koostöövorm või uus tegevus;
- 8) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud toidukultuuri edendamise valdkonnas tegutsemise tõendamiseks elluviidud toidukultuuri arendamise projektide nimekiri ja kirjeldus, kui toetuse taotleja on § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud mittetulundusühing;
- 9) toetuse taotleja liikmete nimekiri, kui toetuse taotleja täidab kaasamise kohustuse § 7 lõike 4 kohaselt kõigi oma liikmetega;
- 10) kui toetust taotleb füüsilisest isikust ettevõtja (edaspidi *FIE*), siis teave selle kohta, kas toetuse taotleja raamatupidamise arvestus toimub tekke- või kassapõhiselt.

(2) Projektis esitatakse järgmised andmed:

- 1) projekti eesmärk ja kestus;
- 2) teave selle kohta, kas projekt edendab põllumajanduslikele toodetele ja toidule uute turustusvõimaluste loomist lühikese tarneahela või kohaliku turu kaudu;
- 3) projekti raames elluviidavate tegevuste kirjeldus koos tegevuste eelarve või § 5 lõikes 8 sätestatud prognoosiga;
- 4) projekti lõpuks saavutatavate tulemuste kirjeldus.

(3) Toetuse taotleja esitab koos taotlusega § 7 lõikes 4 sätestatud lepingu ärakirja, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) nende partnerite andmed, kes hakkavad projekti ellu viima;
- 2) lepingu eesmärk, milles kirjeldatakse projekti elluviimisel saavutatavaid tulemusi;
- 3) lepingupoolte roll ja kohustused projektis.

(4) Kui äriühingust toetuse taotleja taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne ei ole äriregistrile esitatud ja nimetatud aruande äriregistrile esitamise tähtaeg ei ole taotluse esitamise hetkeks saabunud, võetakse aluseks need taotluse esitamisele eelnenud majandusaasta aruanded, mille äriregistrile esitamise tähtajad on möödunud.

(5) Kui FIE-st toetuse taotleja taotluse esitamisele vahetult eelnenud tuludeklaratsiooni vorm E ei ole Maksu- ja Tolliametile (edaspidi *MTA*) esitatud ning nimetatud vormi MTA-le esitamise tähtaeg ei ole taotluse esitamise hetkeks saabunud, võetakse aluseks need taotluse esitamisele eelnenud vormid, mille MTA-le esitamise tähtajad on möödunud.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 10. Toetuse taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine

- (1) Taotluses esitatud andmete õigsust ning toetuse taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust toetuse saamise nõuetele kontrollib PRIA.
- (2) Pärast taotluse esitamise tähtpäeva esitab PRIA MTA-le toetust taotlenud FIE-de nimekirja nende tuludeklaratsiooni vormi E andmete saamiseks.

§ 11. Taotluste hindamine ja taotluste paremusjärjestuse moodustamine

- (1) PRIA hindab taotlusi lisas „Taotluse hindamise kriteeriumid“ sätestatud hindamiskriteeriumite alusel.
- (2) Taotluste hindamiseks ja taotluste paremusjärjestuse moodustamise ettepaneku tegemiseks moodustab PRIA hindamiskomisjoni.
- (3) Hindamistulemuste põhjal koostab PRIA taotluste paremusjärjestuse, milles loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus.
- (4) Võrdse hindepunktide summaga taotluste puhul eelistatakse taotlust, milles taotletav toetuse summa on väiksem.

§ 12. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

- (1) Kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ei ületa toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldab PRIA kõik nõuetekohased taotlused, mis vastavad hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1 punkti 3 alusel.
- (2) Kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldab PRIA hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestusse seatud parimad taotlused, mis vastavad hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1 punkti 2 alusel.
- (3) Taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, kui see on hindamisel saanud vähemalt 30 protsenti maksimaalsest hindepunktide summast tingimusel, et esimese kolme hindamiskriteeriumi puhul peab hindamiskomisjoni liikmete antud keskmine hinne olema vähemalt 1 ja ükski hindamiskomisjoni liige ei ole nende hindamiskriteeriumite eest andnud hindeks 0.
- (4) Kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib PRIA teha taotluse osalise rahuldamise otsuse, vähendades toetuse summat Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 5 tingimustel mitteabikõlblike kulude võrra.
- (5) Taotluse rahuldamata jätmise otsuse teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud alustel.
- (6) PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise

otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

5. peatükk

Toetuse saaja kohustused ja toetuse maksmine

§ 13. Projekti elluviimise nõuded ja toetuse saaja kohustused

(1) Toetuse saaja viib projekti ellu, sealhulgas esitab kõik projekti elluviimist tõendavad dokumendid, ning võtab toetuse abil parendatud või ostetud vara sihipäraselt kasutusse kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

(2) Toetuse saaja korraldab enne projekti elluviimisega alustamist §-s 14 sätestatud nõuetekohase ostumenetluse, kui ta ei ole seda korraldanud enne taotluse esitamist.

(3) Toetuse saaja säilitab toetuse abil parendatud või ostetud vara ja kasutab seda sihtotstarbeliselt vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest (edaspidi *sihipärase kasutamise periood*).

(4) Toetuse saaja täidab PRIA poolt viimase toetusosa maksmiseni või lõikes 3 sätestatud juhul sihipärase kasutamise perioodi lõpuni järgmisi kohustusi:

1) võimaldab teha auditit, teostada järelevalvet ja teha muud toetuse saamisega seotud kontrolli ning osutab selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldab viibida toetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja vara kohapeal;

2) esitab auditi tegemiseks, järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;

3) eristab selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;

4) tagab PRIA-le riigihangete registris juurdepääsu hanketele või ostumenetlusele;

5) teavitab viivitamata PRIA-t taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või projektis nimetatud tegevuse elluviimist takistavast asjaolust;

6) näitab avalikkusele, et tegemist on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) toetuse abil elluviidava tegevusega, kasutades selleks ettenähtud sümboleid ja teavitustegevusi komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaselt.

(5) Toetuse saaja peab kuni PRIA poolt viimase toetusosa maksmiseni vastama § 7 lõigetes 5 ja 7–9 sätestatud nõuetele.

§ 14. Ostumenetlus

(1) Toetuse saaja peab projekti raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks korraldama ostumenetluse.

(2) Kui projekti raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus ületab 20 000 eurot, küsib toetuse saaja üksteisest sõltumatute pakkujate käest vähemalt kolm võrreldavat pakkumust.

(3) Hinnapakkumuse küsimisel hoidub toetuse saaja huvide konfliktist. Huvide konfliktina käsitatakse olukorda, kus toetuse saajal või tema nimel tegutseval isikul, sealhulgas töötajal, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud ostumenetluse ettevalmistamisse või korraldamisse või kes võib muul moel mõjutada selle ostumenetluse tulemust, on finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust

ja sõltumatust kahjustavatena.

(4) Kui projekti raames tellitava töö või teenuse või ostetava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem, peab toetuse saaja korraldama riigihangete registris ostumenetluse, mis vastab järgmistele nõuetele:

- 1) ostumenetluse väljakuulutamisel avaldatakse riigihangete registris ostuteade, millest nähtuvad tellitava töö või teenuse või soetatava vara kirjeldus ja tehnilised andmed ning majanduslikult soodsaima hinnapakkumuse väljaselgitamiseks hinnapakkumuste hindamise kriteeriumid ja hinnapakkumuste esitamise tähtpäev;
- 2) hinnapakkumuste esitamise tähtaeg on vähemalt 15 tööpäeva;
- 3) teade ostumenetluse kohta on avalik;
- 4) ostumenetlusega seotud teabevahetus ostumenetluse korraldaja ja hinnapakkuja vahel, sealhulgas ostuteatele ja sellega seotud dokumentidele juurdepääsu võimaldamine ning hinnapakkumuste ja selgituste esitamine, toimub riigihangete registris;
- 5) hinnapakkumused võetakse vastu ja avatakse riigihangete registris;
- 6) punktis 1 sätestatud tingimusi ei tohi muuta ja parima hinnapakkumuse valimisel ei tohi neist kõrvale kalduda;
- 7) PRIA esindajale antakse Vabariigi Valitsuse 31. augusti 2017. a määruse nr 137 „Riigihangete registri põhimäärus“ § 21 lõike 1 punkti 19 kohane vaatleja roll.

(5) Hinnapakkumus peab sisaldama toetuse saaja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust. Hinnapakkumusel peab iga teenuse, töö või vara hind või rendi- ja üüri hind olema eraldi välja toodud.

(6) Kui kasutatud seadme või haagise käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, peab toetuse saaja olema saanud ühe hinnapakkumuse kasutatud seadme või haagise kohta ning kaks hinnapakkumust uue samaväärse seadme või haagise kohta.

(7) Toetuse saaja võib loobuda konkureerivate hinnapakkumuste küsimisest või ostumenetluse korraldamisest riigihangete registris, kui see on objektiivselt põhjendatud, eelkõige kui turul puudub asjaomase töö, teenuse või vara pakkujate paljususe.

(8) Toetuse saaja ei või lõikes 2 või 4 sätestatud nõude eiramiseks jaotada osadeks projekti raames tellitavat tööd või teenust või ostetavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv või vajalik sama eesmärgi saavutamiseks. Toetuse saaja võib jaotada projekti raames tellitava töö või teenuse või ostetava vara osadeks, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

§ 15. Maksetaotluse esitamine ja nõuded maksetaotlusele

(1) Toetuse maksmiseks esitab toetuse saaja pärast projekti täielikku või osadena elluviimist PRIA e-teenuse keskkonna kaudu PRIA-le elektrooniliselt maksetaotluse, kui olenevalt toetatavast tegevusest on täidetud järgmised tingimused:

- 1) töö on tehtud ning teenus on osutatud ja vastu võetud;
- 2) vara on ostetud ja omandisse saadud ning
- 3) töö, teenuse või vara eest on tasutud.

(2) Toetuse saaja võib ühe projekti kohta esitada kuni neli maksetaotlust aastas.

(3) Toetuse saaja esitab maksetaotluses järgmised andmed:

- 1) toetuse saaja nimi ja registrikood;
- 2) teave elluviidud tegevuse ja sellesse kaasatud partneri kohta;

- 3) vajaduse korral teave ettevõtjate kohta, kelle põllumajanduslikele toodetele projekti raames turustusvõimalusi loodi, ning nende toodete nimekiri Eesti tollitariifistiku kaubakoodide alusel;
- 4) teave elluviidud tegevuse maksumuse ja selle osalise või täieliku tasumise kohta;
- 5) vajaduse korral andmed tegevuse kogumaksumuse muutumise kohta;
- 6) teave selle kohta, kui tegevuse elluviimist on § 18 alusel rahastatud enne töö või teenuse tellimise või vara ostmise eest tasumist.

(4) Toetuse saaja esitab koos maksetaotlusega järgmised toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ja tõendid:

- 1) selle isiku väljastatud arve-saateleht või arve, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või ostis vara;
- 2) punktis 1 nimetatud arve-saatelehel või arvel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendav maksekorraldus või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte;
- 3) selle isiku väljastatud osutatud teenuse või tehtud töö üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö, kui objektiks on lao- või müügipinna parendamine;
- 4) auto kasutamise korral auto kasutamise puhul kütuse eest tasumist tõendav dokument ning auto sõidupäevik või muu tõendav dokument, mis sisaldab autot kasutava isiku ees- ja perekonnanime, auto riikliku registreerimismärgi andmeid, läbisõidumõõdiku alg- ja lõppnäitu, sõidu kuupäeva ja eesmärki ning auto keskmist kütusekulu;
- 5) paragrahv 14 lõikes 2 nimetatud juhul vähemalt kolme pakkuja pakkumuste ärakirjad või lõikes 7 sätestatud juhul vähemalt ühe hinnapakkuja pakkumuse ära kiri koos selgitusega, miks ei olnud võimalik saada omavahel võrreldavaid pakkumusi;
- 6) paragrahvi 4 lõike 2 punktis 1 sätestatud toetatava tegevuse puhul fotod toidumessilt, -festivalilt või -laadalt ja selle korraldamist või sellel osalemist tõendavad dokumendid;
- 7) paragrahvi 4 lõike 2 punktis 2 sätestatud toetatava tegevuse puhul valminud materjalid ja kujundused;
- 8) paragrahvi 4 lõike 2 punktis 3 sätestatud toetatava tegevuse puhul fotod turundus- või kontaktürituselt ja kontaktüritusel osalejate nimekirja ära kiri.

(5) Viimase maksetaotlusega esitatakse projekti tulemuste kokkuvõte.

§ 16. Maksetaotluse kontrollimine

PRIA kontrollib vastuvõetud maksetaotluses ja toetatava tegevuse elluviimist tõendavates dokumentides esitatud andmete õigsust ning elluviidud toetatava tegevuse vastavust taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele, Euroopa Liidu asjakohastele õigusaktidele ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele.

§ 17. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja tingimusel, et toetuse saaja on järginud toetatava tegevuse elluviimisel kõiki nõudeid.

(2) PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud taotluse rahuldamata jätmise alused.

(3) PRIA teeb toetuse saaja esitatud maksetaotluse alusel toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul

arvates §-s 15 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

(4) Kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks, et toetuse saaja rikub toetatava tegevuse elluviimise nõudeid või ei täida muid toetuse saaja kohustusi, võib PRIA rikkumise ulatust, püsivust ja korduvust arvestades vähendada makstavat toetust või keelduda toetuse maksmisest Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõike 3 alusel.

(5) PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

§ 18. Toetuse maksmine enne kulutuste tegemist

(1) Toetatava tegevuse elluviimist võib Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 30 lõike 1 ja lõike 3 punkti 1 kohaselt rahastada toetuse saaja taotluse alusel riigieelarvelistest vahenditest pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist enne töö või teenuse tellimise või vara soetamise eest tasumist tagatist nõudmata, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning toetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse rahasumma ning kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne.

(2) Lõike 1 kohaselt tegevuse elluviimise rahastamiseks esitab toetuse saaja pärast toetatava tegevuse täielikku või osadena elluviimist PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu asjakohase taotluse koos §-s 15 nimetatud dokumentidega.

(3) PRIA teeb toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse sellise aja jooksul, et nimetatud otsuse alusel makstav raha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates lõikes 2 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

(4) Paragrahvi 15 lõike 4 punktis 1 nimetatud arve-saatelehel või arvel märgitud toetatava tegevuse abikõlblike kulude eest peab olema tasutud ja § 15 lõike 1 kohane maksetaotlus koos sama paragrahvi lõike 4 punktides 2 ja 3 nimetatud dokumentidega peab olema esitatud PRIA-le seitsme tööpäeva jooksul arvates toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha laekumisest.

§ 19. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente säilitab PRIA kuni 31. detsembrini 2032.

§ 20. Toetuse saaja andmete avalikustamine

PRIA teavitab toetuse saajat tema andmete avalikustamisest ning töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261), artiklites 98 ja 99 sätestatud alustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hendrik Johannes Terras

Põllumajandus- ja regionaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Marko Gorban
Kantsler

Lisa: Taotluse hindamise kriteeriumid